

ISKALNIK

1. Zakaj ni več na voljo prevzemanja iz baze WorldCat (OCLC)?

S 1. julijem prevzemanje zapisov iz baze WorldCat (OCLC) ni več omogočeno. IZUM kot javni zavod mora smotrno upravljati z javnimi sredstvi, zato smo na podlagi statističnih podatkov iz vseh slovenskih knjižnic in ob podpori Nacionalnega sveta za knjižnično dejavnost (NSKD) ter Strokovnega sveta IZUM-a presodili, da sodelovanje z OCLC zaradi visokih stroškov ni več upravičeno.

Poleg tega zapisi, prevzeti iz baze OCLC, niso bili popolni, zato ste jih morali katalogizatorji po prevzemu še dopolniti in dokončno urediti. Zaradi navedenih razlogov smo poiskali ustrezne brezplačne vire in kot alternativo v COBISSCat omogočili hkratno iskanje zapisov v katalogih Kongresne knjižnice, Nemške nacionalne knjižnice in knjižnic Univerze v Oxfordu (LC/DNB/OXF).

Odločitev je bila sprejeta odgovorno in preiščeno, z namenom zagotavljanja kakovostnih podatkov ob racionalni porabi proračunskih sredstev.

2. Prevzemanje zapisov iz baz LC/DNB/OXF

Iskanje po teh treh bazah poteka hkrati, vendar se pravila iskanja med njimi razlikujejo. Na voljo je šest iskalnih polj, pri čemer veljajo naslednje omejitve:

- Iskanje po ključnih besedah in letu izida je omogočeno le v bazah LC in DNB, ne pa tudi v OXF.
- Krajšanje iskalnih pojmov z znakom "*" je v celoti podprto le v bazi LC. V bazah DNB in OXF ta funkcionalnost ni na voljo.

Zaradi teh razlik **priporočamo**, da pri iskanju monografskih publikacij v kombiniranem iskalniku LC/DNB/OXF:

- uporabite ISBN številko, ali
- vpišete iskalne pojme v celoti, brez krajšanja z "*".

Če uporabite znak "*", boste praviloma dobili zadetke le iz baze LC.

3. Zanima me tudi ta sprememba, pri prenosu novih zapisov iz baz LC/DNB/OXF, zakaj jih je zdaj manj, kot jih je bilo prej na izbiro? Če prevzameš zapis iz tuje baze, potem polj 001e in 035 ne smeš brisati?

Če pa samo kopiraš del podatkov iz tega zapisa, npr. polje 327, opombo o vsebini, pa preneseš samo vsebino v nov zapis pa najbrž ni potrebno kopirati tudi prej omenjenih polj ali kako?

Manj rezultatov iskanja je morda posledica krajšanja z *, ali iskanja po letu izida...

V zadnjem času so se pojavile dodatne težave pri prevzemanju zapisov iz Kongresne knjižnice. Zaradi ukrepov Trumpove administracije, ki je zamrznila sredstva za financiranje knjižnic, so nekateri servisi za prevzemanje zapisov občasno delovali nepopolno oziroma niso bili vedno dostopni.

Tako je.

Če prevzamete celoten zapis, podpolja 001e in polja 035 ne brišemo.

Če pa iz zapisa kopirate le nekatera polja (npr. polje 327), podpolja 001e in polja 035 ne kopiramo skupaj z ostalimi podatki v nov zapis.

4. Na kaj moramo biti pozorni pri prevzemanju iz METADAT?

Knjižnice lahko prevzemajo zapise iz baze METADAT, če se predhodno dogovorijo s ponudnikom podatkov (npr. RUL) in z IZUM-om. IZUM katalogizatorjem, ki želijo prevzemati zapise iz repozitorija, dodeli pooblastilo CAT_METADAT.

Postopek prevzema zapisov:

- V iskalniku izberemo bazo METADAT – takoj se prikaže seznam zapisov iz te baze.
- Seznam lahko omejimo z vnosom poljubnega niza znakov v polje za ukazno iskanje (brez uporabe znakov „*“ ali „%“).
- Iz seznama rezultatov izberemo zapis in kliknemo na gumb »Uredi« (ali »Odloži« in nato »Uredi«).
  - V prvem primeru se na delovno področje naloži zapis z akronimom lokalne baze podatkov in oznako ID=<-n>.
  - V drugem primeru se najprej naloži zapis z akronimom METADAT, ki se po kliku na črn svinčnik spremeni v akronim lokalne baze in oznako ID=<-n>.
- Najpogosteje se zapis odpre v maski N. Masko lahko spremenimo s klikom na gumb za spremembo maske.
- Ko zapis dopolnimo in shranimo, se vpiše v lokalno bazo in COBIB. V bazi METADAT ga nato več ne vidimo.

Za urejanje zapisov METADAT veljajo standardna in uveljavljena pravila, ki veljajo za vse vrste zapisov. Posebnih dodatnih navodil za urejanje zapisov METADAT ni.

5. Kako razširiš okenčka, ko npr. iščeš revijo Ekran in bi spodaj razširil razpredelke po svojih željah in bi se ta nastavitve shranila - ne da vsakokrat znova to počneš.

Predvidevam, da želite razširiti stolpce v tabeli pri prikazu rezultatov iskanja.

Za to sledite naslednjim korakom:

- V Uporabniških nastavitvah odstranite kljukico pri možnosti »Omejena širitev stolpcev v iskalniku«.
- Ob praznem iskalniku si stolpce poljubno razširite.
- Kliknite na gumb »Shrani poizvedbo«.
- Takoj zatem iz spustnega seznama izberite drugo bazo.

S tem se bo vaša prilagojena širitev stolpcev shranila in ostala veljavna tudi po odjavi iz programa.

UREJEVALNIK:

6. Nelogični rezultati v spustnih seznamih: primer izbire jezika v polju 100h: če vpišem eng, mi najprej ponudi bengalski, šele nato angleški jezik. Zakaj ni najbolj ujemajoč rezultat na prvem mestu spustnega seznama?

Razvrščanja po relevanci v COBISS Cat nimamo.

Pri vnosu jezikovne (ali katerekoli druge) kode, te ni treba izbirati iz spustnega seznama. Če v polje vpišete eng in potrdite z Enter, se bo v podpolje samodejno vnesla koda eng.

7. Ali bi se pri vpisovanju nabavnih podatkov lahko pri ceni vgradil eur, da ni potrebno vsakokrat znova pisati. Isto velja za udcmr12 - Zakaj že ni vključeno v podpolje?

Nabavnih podatkov v katalogizaciji ne vnašamo. Edino podpolje, v katerega se vnaša cena, je 010d. Če želite, si lahko za to podpolje vnesete vnaprej definirano vrednost v privzeti (default) zapis. Nato s kombinacijo tipk Ctrl + Alt + D priključete vrednost EUR.

Vnos vrednosti UDCMRF12 v podpolje 675v:

Na podpolju 675v, kamor med drugim vnašamo oznako »UDCMRF12«, je vključen šifrant. Če želite v to podpolje vnesti to vrednost, vnesite samo vrednost 4, ki jo potrdite z Enter. Program bo samodejno vnesel oznako UDCMRF12 v podpolje.

8. Če zapis priredim v novega in želim zamenjati besedilo določenega polja (npr. 675c), moram označiti in izbrisati vse besedilo, kar pri dolgem besedilu postane moteče. Bi bilo mogoče s klikom na polje označiti celotno besedilo in vpisati nove podatke tako, da se prejšnji prekrijejo?

S kombinacijo tipk Ctrl + A označite celotno besedilo in ga izbrišite s klikom na Delete.

- Podpolja, v katera se shrani koda (101a, 102b, 675c...):
Vnesite novo vrednost in jo potrdite z Enter.
- Podpolja, v katera se shrani razrešitev (300a, 675v, 992b...):
Najprej potrdite brisanje z Enter, nato v podpolje vnesite novo vrednost in jo potrdite z Enter.

9. Kako razmnožiš strukturirana polja npr. 423, da jih lahko hkrati razmnožiš 10.

Možnosti razmnoževanja polj za več kot 1, v COBISS Cat, (zaenkrat) nimamo.

10. Ko spreminjaš masko v zapisu - kje lahko vidiš, za katero masko gre?

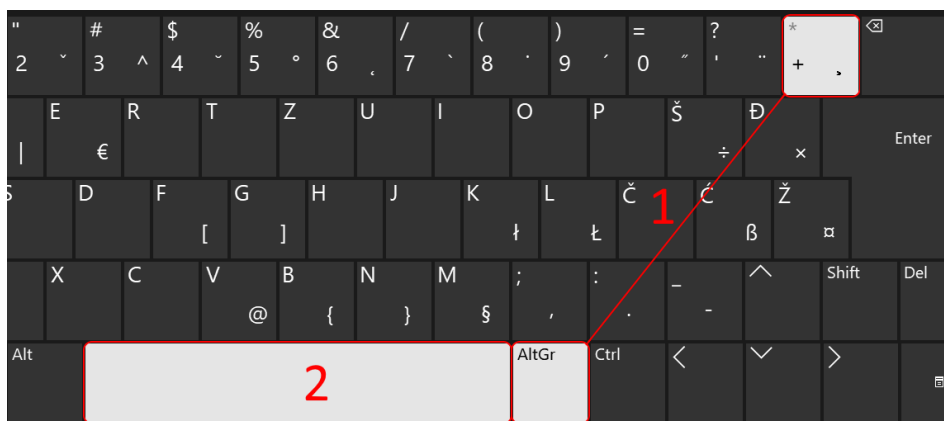
V prikazovalniku, so s črkami označene različne maske (M, A, K, Z, N).

11. Zanima me, če obstaja pri katalogizaciji v COBISS Cat korak nazaj, da je kakšen gumb, ki zbríše kar si pravkar napisal in vrne zapis v prejšnje stanje, npr. kot tista puščica nazaj?

Znotraj urejevalnika lahko uporabite kombinacijo tipk Ctrl + Z, ki razveljavi zadnjo izvedeno akcijo. Kombinacija deluje le, če se vmes ne vrnete v iskalnik in se ne odjavite iz aplikacije. Ta funkcionalnost je del brskalnika, ne aplikacije COBISS Cat.

12. Bi se lahko bolj praktično uredilo vnos znaka za razvrščanje ter uporabo različnih simbolov? V prihodnosti?

Znak za razvrščanje vnesemo s kombinacijo <AltGr> in <+> (prva tipka levo od <Backspace> na alfanumeričnem delu slovenske tipkovnice) in presledek. Vpiše se znak “,”, ki se pretvori v “þ”, ko z Enter potrdimo vnos v podpolje.

V zadnjem času smo vključili Tabelo znakov COBISS, ki si jo lahko katalogizatorji poljubno dopolnijo.

13. Kako lahko spremenim barvo črk in ozadje? Ali veste, da je modra barva na beli podlagi najslabša možna kombinacija za oči?

Spremembo pisave (in barve) sicer v brskalnikih lahko naredite, a vam tega ne priporočamo. Lahko pa poskusite katalogizirati v brskalniku Opera, kjer si lahko izberete temno temo. To sicer ni funkcionalnost COBISSCat, ampak funkcionalnost brskalnika Opera.

14. Bi ostajala možnost bolj preglednosti pri metodi »Priredi v nov zapis«? Namreč prevečkrat po pomoti urejam že obstoječi zapis ali pa vsaj metoda, kako hitreje priti do zapisa iz arhiva?

Trenutno se o tej možnosti pogovarjamo z oddelkom za razvoj programske opreme, vendar rešitve še nimamo. Če imate kakšne konkretne predloge, jih z veseljem sprejmemo.

Kako se izogniti urejanju izvirnega zapisa:

Pri uporabi metode »Priredi v nov zapis« priporočamo, da v originalni zapis ne vstopate (ne klikate na črni svinčnik), temveč ga le naložite na delovno področje. Nato s klikom na gumb »Priredi v nov zapis« začnete kreiranje novega zapisa, ki ga nato uredite. Na ta način se izognete nenamernemu urejanju obstoječega zapisa.

15. Zakaj nas po kreaciji zapisa v CONOR-ju vrže na začetek bibliografskega zapisa, ki ga še urejamo v in ne točno na polje 7XX.

Predvidevam, da je potek dela naslednji:

- Kreirate bibliografski zapis in pridete do podpolja 70X3, kjer ugotovite, da zapis za osebo/korporacijo v bazi CONOR ne obstaja.
- Kreirate nov zapis za osebo v bazi CONOR in ga shranite.
- Nato se vrnete na bibliografski zapis, ki ga prej še niste shranili. Program vas ob ponovnem nalaganju postavi na začetek zapisa, čeprav bi želeli nadaljevati na polju 70X, kjer ste končali.

Zakaj se to zgodi?

Program si ne more zapomniti, katero polje ste nazadnje urejali, ker ste medtem v

urejevalniku naložili drug zapis (zapis za osebo v CONOR-ju). Ob ponovnem odpiranju se zato prikaže začetek bibliografskega zapisa.

Priporočilo za hitrejše delo:

Za lažji dostop do polj 7XX priporočamo uporabo urejanja zapisa po skupinah polj, ki se nahajajo nad urejevalnikom zapisa. Pod seznamom »Avtorji« so zbrana vsa polja 7XX, kar omogoča hitrejše urejanje brez pomikanja po celotnem zapisu.

16. Kaj bi morali še povedati o C2 zapisih?

Urejanje COBISS2 zapisov v COBISSCat poteka na naslednji način:

- v urejevalnik se nam vedno naloži verzija zapisa iz COBIB-a, kar v nekaterih primerih lahko pomeni, da se nam za nas pomembni podatki iz lokalne verzije zapisa izbrišejo,
- najprej predlagamo primerjavo obeh verzij zapisa, po potrebi v novem oknu brskalnika,
- s pomočjo metode za prenos polj lahko iz lokalnega zapisa prenesemo polja v zapis iz COBIB-a (gumb „Izbira polj za prenos“).

17. Ja, zanimalo bi me urejanje omejenega nabora bibliografskih zapisov (npr., če bi bilo pri 100 zapisih brisati podatek 15 a1 spletni vir)

Predvidevam, da gre za podpolje 215a, kjer je vnešen podatek »1 spletni vir«.

Zanima vas, ali obstaja možnost, da ta podatek izbrišete iz 100 različnih zapisov hkrati.

Odgovor:

Takšne funkcionalnosti v COBISSCat ni. Vsak zapis je treba odpreti ločeno, ročno odstraniti podatek in nato zapis shraniti.